

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Камен Цветков

Университет по архитектура, строителство и геодезия, Архитектурен факултет,
катедра „Рисуване и Моделиране“

относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен
„доктор“ по научна специалност „Изкуствознание и изобразително изкуство“

Тема: „ПЛАКАТНИЯТ ПОДХОД В ДИЗАЙНА НА ОПАКОВКАТА“

Докторант: Яна Петрова Павлова

Научен ръководител: проф. Георги Янков

Материалите и документите, представени от Яна Павлова, докторант към катедра „Плакат и визуална комуникация“ на Националната художествена академия, отговарят на изискванията, поставени в Закона за развитие на академичния състав на Република България, както и в правилника на Националната Художествена Академия за неговото прилагане.

Обемът на дисертационния труд включва общо 331 страници, от които 168 страници текстова част и приложение от 163 страници с визуален материал, съдържащ 329 илюстрации, подкрепящи тезите, изложени от докторанта. Структурата на текстовата част се състои от увод, изложение, съставено от три глави, заключение, библиография и отговаря на изискванията към подобен тип научно изследване.

Фокусът на представеното научно изследване е съсредоточен върху промяната в начина на възприемане на продуктовата опаковка в контекста на съвременния свят – от изцяло утилитарен продукт в самостоятелно развиващ се жанр в сферата на дизайна. Изхождайки от позицията, че основен принос за тази промяна имат плакатният подход и визуалният виц като похвати в процеса на

проектиране на опаковката, Яна Павлова разработва задълбочено изследване върху проблем, който до момента не е засяган от подобен аспект, което предопределя актуалността и значимостта на представения дисертационен труд.

Уводът на дисертационния труд дефинира основната цел, поставена в изследването, а именно да се анализират и систематизират новите подходи в дизайна на опаковка, насочвайки вниманието върху плакатните влияния върху жанра.

Задачите, чрез които докторантът постига поставената цел, може да се обобщят по следния начин:

- анализ на развитието и общата проблематика;
- проучване на източници, проследяващи развитието на българския опаковачен дизайн, паралелно с такива документиращи примери от Европа, САЩ и Русия;
- анализ на общата проблематика на плаката и продуктовата опаковка;
- анализ на употребата на визуалния виц за целите на продуктовата диференциация;
- изследване на тенденциите в развитието на съвременния опаковачен дизайн;
- проследяване ролята и влиянието на новите технологии върху творческия процес.

Целите и задачите, поставени в изследването, се осъществяват посредством използваната методология, а именно: библиографски подход, сравнителен анализ и изводи от емпирично добити знания.

В първа глава на дисертационния труд е направен исторически преглед на произхода и развитието на продуктовата опаковка. Разгледани са традициите в различни държави, употребата на разнообразни материали и подходи. Класифицирано е жанровото разнообразие в дизайна на опаковката, неговото предназначение и приложение. В тази глава задълбочено е изследвано развитието

на опаковката в България през 20-ти век, както и актуалното състояние на опаковачния дизайн в страната.

Във втората глава на дисертационния труд Яна Павлова се фокусира върху ролята на продуктовата опаковка в ежедневието на съвременния човек. Интерес представлява позицията на докторанта относно отражението на опаковъчния дизайн в света на изкуството, както и за потенциала на опаковката като пластична форма и културен феномен. Анализирани са регионалните особености на опаковката, както и факторите, оказващи влияние върху нейната визия – политически, социални, религиозни. Изследва се значението на шрифта в дизайна на опаковката и въздействието му върху облика на завършения продукт. Внимание заслужава екологичният аспект на проблема, засегнат във втората глава на изследването. Павлова обстойно разглежда предизвикателствата, пред които се изправя художникът при проектирането на опаковки, предвид тяхната екологична целесъобразност.

Третата част на изследването е посветена на плакатния подход в дизайна на опаковката, както и на появата на визуалния виц при нейното проектиране. Проследена е появата и развитието на този прием в рамките на българската практика. Прилагайки примери от световната и национална практика, Яна Павлова задълбочено разглежда ролята и влиянието на изкуството върху естетиката на продуктовата опаковка. Изследвани са допирните точки между плакатния и опаковачния жанр, както и потенциала за взаимодействие помежду им.

В тази част на изследването е разгледано и влиянието на изкуствения интелект върху плакатното мислене и опаковъчния дизайн.

Изводите и заключенията на Яна Павлова обобщават ясно основната конструкция на изследването, а именно:

- констатира се новият статут на опаковъчния дизайн като средство за визуална комуникация;

- цикличността на тематиките налага нов подход към дизайна на опаковката и информацията, кодирана в нея;
- взаимното обогатяване между плаката и опаковката има потенциала да обогати визуалната комуникация на двата жанра.

Основният принос на дисертационния труд, представен от докторанта, се свежда най-вече до задълбоченото изследване на връзката между плаката и опаковъчния дизайн. Въвежда се терминология, свързана със съвременните направления в двата жанра. Направен е изчерпателен анализ на комуникативния потенциал на опаковката като носител не само на визуална информация, но и на емоционален заряд.

В заключение смятам, че изследването е коректно и ценно като научна интерпретация и демонстрира задълбочени теоретични познания относно изложения проблем. Предвид качествата на представения дисертационния труд предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Яна Павлова научно – образователната степен „доктор“ в научна област 8 „Изкуства“, професионално направление 8.2 „Изобразително изкуство“.

02. 01. 2024 г.

доц. д-р Камен Цветков